

Regio verbijsterd, want de provincie helpt niet

Gemeenten willen tienduizenden huizen bouwen, maar ondervinden weinig steun

Friso de Zeeuw was gedeputeerde voor de provincie van Noord-Holland en is nu voorzitter Economisch Forum Holland boven Amsterdam

Bouwen, bouwen en bouwen, is het motto om de woningcrisis te bezweren. In de Randstad zijn veel plannen voor woningbouw, maar ook ten noorden daarvan, in Noord-Holland-Noord. Maar waarom de provincie dit idee niet ondersteunt, is voor oud-gedeputeerde Friso de Zeeuw een raadsel.

Om tegemoet te komen aan de enorme woningvraag, hebben in 2018 de 18 gemeenten in Noord-Holland-Noord gezamenlijk een voorstel gedaan om 40.000 extra woningen te bouwen in de periode tot 2030. Extra, dus boven op de al bestaande plannen 20.000 nieuwe huizen, totaal dus 60.000. Deze ambitieuze plannen genieten de volle steun van het regionale bedrijfsleven en ook van de woningcorporaties.

De locaties voor de nieuwe woningen zijn al voor een belangrijk deel bekend en bevinden zich overwegend binnen het stedelijk gebied, onder meer in de buurt van stations.

Natuurlijk gaat het er in dit plan niet alleen om grote aantallen woningen uit de grond te stampen, maar om een complete 'verstedelijkingsstrategie' zoals dat in het jargon heet. Betaalbaarheid, beschikbaar van allerlei voorzieningen en werk, toegankelijkheid tot landschap en natuur, rekening houden met klimaatverandering en de energietransitie horen daarbij. De groene zone tussen Alkmaar en Amsterdam – Laag-Holland - met agrarische bedrijven, natuurgebieden en gave polders blijft gevrijwaard van grootschalige verstedelijking.

Cruciaal voor het slagen van woningbouwplannen zijn de bereikbaarheid en de mobiliteit. Het verkeer mag niet vastlopen. Verbetering van de spoorcorridors met de Amsterdamse regio, met name de Alkmaarse en de Hoornse lijnen hebben prioriteit. Dan gaat dan niet alleen om inspanningen van de NS en Prorail, maar bijvoorbeeld ook om de aanleg van ongelijkvloerse kruisingen van wegen met spoorlijnen.

Je zou verwachten dat het provinciaal bestuur van Noord-Holland dit aanbod omarmt en nagaat hoe zij het plan kan ondersteunen, bijvoorbeeld met investeringen. Tot verbijstering van de regio zetten Gedeputeerde Staten geen handtekening onder de plannen. En zij vergezellen gemeenten en bedrijfsleven niet in de lobby naar Den Haag.

De argumentatie is verre van overtuigend: de kosten om de mobiliteit en infrastructuur op orde te krijgen, zijn te hoog.

Datzelfde provinciebestuur ondersteunt namelijk de minimaal 5 miljard euro kostende doortrekking van de Noord-Zuidlijn van Amsterdam naar Schiphol en het sluiten van de Amsterdamse metroring wél volmondig, ook financieel. Die steun is op zichzelf prima, maar illustreert treffend de eenzijdige blik van het politiek bestuur naar het zuiden van Noord-Holland.

De eenzijdige fixatie op woningbouw daar, en in directe omgeving van Amsterdam, botst deels met economische belangen, vooral met havengebonden bedrijvigheid en de maakindustrie. Bedrijven - en de daarmee verbonden werkgelegenheid - moeten plaatsmaken voor 40.000 tot 70.000 woningen volgens het plan Havenstad van de gemeente Amsterdam. De Tweede Kamer deelt in een onlangs breed ondersteunde motie de zorg over het wegschuiven van de industrie. Niettemin wil de provincie het tempo van deze ingrijpende transformatie verhogen. Dat geldt ook voor de aan het Noordzeekanaal gesitueerde Zaanse Achtersluispolder die Gedeputeerde Staten aandragen als 'versnellingslocatie' voor woningbouw. Ook daar zijn nu vitale bedrijven gevestigd waarvan sommige recent stevig hebben geïnvesteerd. Woningbouw kan wel, maar in nauw overleg met de daar gevestigde bedrijven en niet in turbotempo.

Waar dat samenspel tussen overheid en bedrijfsleven wel goed verloopt, bij de verkenningen voor transformatie van de Kop van Haven in Beverwijk, blokkeert de provincie juist de transformatieplannen van de gemeente. Onbegrijpelijk.

Onder druk van de enorme woningvraag vallen begin volgend jaar belangrijke beslissingen over de ruimtelijke ontwikkeling van onze provincie. Die gaan ook richting geven aan omvangrijke investeringen van de nationale overheid, vooral in het domein van mobiliteit en infrastructuur.

In Noord-Holland boven het Noordzeekanaal staan gemeenten en bedrijfsleven klaar om een aanzienlijke bijdrage te leveren aan de leniging van de woningnood en verbetering van de bereikbaarheid, maar missen de actieve steun van de provincie.

Met dat provinciaal bestuur van Noord-Holland is iets raars aan de hand. Als we bijvoorbeeld kijken naar de ontwikkeling van het maritieme cluster in Den Helder, de bevordering van waterstof als energiedrager of de aanpak van de coronacrisis, verdient de samenwerking van gemeenten en bedrijfsleven met de provincie de kwalificatie uitstekend. Maar als het gaat om voortvarende aanpak van de woningbouw geven ze in het Haarlemse provinciehuis niet thuis. Dat moet snel veranderen.

Als het om woningbouw gaat, geven ze in het provinciehuis niet thuis